

કોર્સ- ૫૦૧

ભારતમાં પ્રારંભિક શિક્ષણ એક સામાજિક સાંસ્કૃતિક દર્શન

કુલ ગુણ- ૩૦

સ્વાધ્યાય / સત્રીય કાર્ય-૧

નોંધ: નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં આપો.

૧. આજનો બદલાતો સમાજ તથા વિદ્યાર્થીઓની જરૂરિયાતો પૂરી પાડવા એક શિક્ષણ તરીકે તમે તમારા પોતાનામાં કેવા પ્રકારનો ફેરફાર કરવા માંગો છો ? ઓછામાં ઓછા બે ઉદાહરણ આપી સમજાવો. (૦૫)

અથવા

તમે કેવા પ્રકારનો અનુભવ કરો છો કે પહેલાંના ગુરુજીઓની ભૂમિકાઓ બદલાઈ ગઈ છે. તમે એક શિક્ષક તરીકે પહેલાંના ગુરુજીની કઈ ખાસીયતોને અપનાવવા માંગશો અને કેમ ? (૦૫)

૨. તમારી આજુબાજુની કેટલીક શાળાઓનું સર્વે કરો તથા પ્રારંભિક શિક્ષણ સંબંધિત મુદ્દાઓની યાદી તૈયાર કરો. આ મુદ્દાઓના ઉકેલ માટેના રસ્તાઓનું સૂચન કરો. (૦૫)

અથવા

તમારી આજુ-બાજુની કેટલીક શાળાઓની મુલાકાત કરી તેમજ રાષ્ટ્રીય પાઠ્યચર્ચા રૂપરેખા ૨૦૦૫ની મુખ્ય ખાસીયતોને અપનાવવાના સંદર્ભમાં એક અહેવાલ તૈયાર કરો. (૦૫)

સ્વાધ્યાય / સત્રીય કાર્ય-૨

નોંધ- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં આપો.

૧. બાકાત રાખવાના વિવિધ કારણોની યાદી તૈયાર કરો. એક સમાવેશ કરનાર સ્કુલ તથા કલાસરૂમ તૈયાર કરવા માટે તમે કઈ કઈ યુક્તિઓ અપનાવશો. (૦૫)

અથવા

શાળામાં બાળકોનો પ્રવેશ તથા રોકાણના હેતું માટેના રસ્તાઓ વિચારો. (૦૫)

૨. એક શિક્ષક તરીકે તમારા દ્વારા તમારી શાળામાં શિક્ષા અધિકાર કલમ ૨૦૦૮ અપનાવવામાં આવનારી મુશ્કેલીઓનું ટીકાત્માક વિશ્લેષણ કરો. આ કલમને સારી રીતે લાગુ પાડવાના રસ્તાઓ વિચારો. (૦૫)

અથવા

તમારી આજુબાજુની કેટલીક શાળાઓની મુલાકાત કરો તથા સર્વ શિક્ષા અભિયાન આધારીત વિવિધ કાર્યક્રમોની યાદી તૈયાર કરો. આ કાર્યક્રમ સર્વ શિક્ષા અભિયાન તથા શિક્ષા અધિકાર નિયમન ૨૦૦૮ માં સામાન્યીકરણ માટે કેવા પ્રકારે મદદરૂપ છે? (૦૫)

સ્વાધ્યાય / સત્રીય કાર્ય-૩

નોંધ- નીચ આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આશરે ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો.

૧. શાળાની બહારના બાળકોનો અર્થ શું છે ? તમારી આજુબાજુની કેટલીક શાળાઓની મુલાકાત કરો તથા પ્રાથમિક સ્તરે શાળાની બહારના બાળકોની યાદી તૈયાર કરો. બાળકોનું શાળાની બહાર રહેવાનું કારણની યાદી તૈયાર કરો. એક શિક્ષક તરીકે તમે બાળકો શાળામાં રહે તે માટે કેવા પગલાં લેશો ? (૧૦)

અથવા

તમારી આજુબાજુની કેટલીક શાળાઓની મુલાકાત કરો તથા બાળ અધિકારના રક્ષણ પર એક અહેવાલ તૈયાર કરો. (૧૦)